

דבר העורכת

לקוראים שלום,

אנחנו שמחים להציג בפניכם את **גיליון ה-100** של נושאונצ'יק. בהזדמנות זאת נודה לכל הכותבים במשך 8 השנים האחרונות, לכל הקוראים ופותרי החידונים – אתם אלה שמאפשרים את קיומו של הבטאון ☺

אז מה בגיליון החגיגי? בכתבה על שנת 1916 נתחקה אחר הקורה בעולם בדיוק לפני 100 שנים. משה קלמן כותב על אפרים קציר שנולד ב-1916. יורם לוביאניקר מספר על ההיסטוריה של זיקוקין די-נור. ליאור עלמה וקסלר מספרת על טיילנים מגלי עולם ועל סדרת הרצאות מרתקת שתתחיל החודש ב"מוזיאון האדם והחי" ברמת גן. ולבסוף, בכל גיליון, חידון בולאי נושא פרסים.

שלכם, שביט

שנת 1916

שביט טלמן

נושאונצ'יק חוגג 100 גיליונות ואנחנו נחזור לרגל המאורע 100 שנים לאחור, לשנת 1916. מה התחולל אז בעולם? מי נולד? מי נפטר?

בשנת 1916 יותר מחצי מהעולם היה שרוי בעיצומה של מלחמת העולם הראשונה. המלחמה פרצה ב-1914 והסתיימה ב-1918 עם חתימת מעצמות המרכז על הסכמי שביתת אש. ב-1916 היה נראה שמדינות המרכז (גרמניה, אוסטרו-הונגריה וטורקיה) בדרך לניצחון על מדינות ההסכמה (אנגליה, צרפת, רוסיה ואיטליה, כולל המושבות שלהן). גם הקרבות המרכזיים ב-1916 גבו חיי אדם רבים יחד עם הישגים לא משמעותיים. המגמה התהפכה ב-1917 עם כניסתה של ארצות הברית למלחמה.

קרב ורדן, צרפת 2016

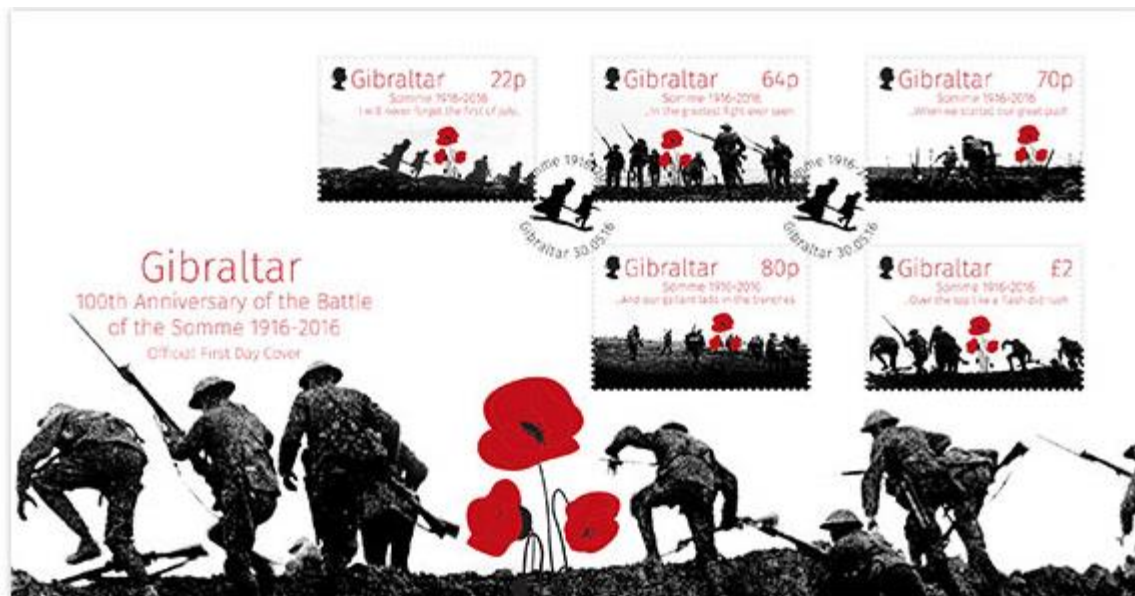
אחד הקרבות הידועים של 1916 היה קרב ורדן (Verdun). הוא נערך בצפון הגבול בין צרפת לגרמניה, בין פברואר לדצמבר 1916, בהשתתפות שני מיליון לוחמים; יותר ממיליון מהם נהרגו או נפצעו. הסיבה למספר האבדות הרב היא ההתחפרות של כל אחד

מהצדדים בחפירות, תוך שימוש בחיילים כ"בשר תותחים" המסתערים על החפירות במטרה לכבוש אותן. ורדן מייצג את הטבח הנורא, חסר הטעם, של מלחמת העולם הראשונה.

100 שנה לקרב על הסום -
בול מאירלנד המציג חלק
מהגדוד האירי 2016

קרב מפורסם נוסף הוא הקרב על הסום, בו ניסו כוחות של מדינות ההסכמה לפרוץ את קווי הגרמנים במחוז סום שבצפון צרפת. בסוף הקרב הצליחו הכוחות להתקדם כעשרה ק"מ, במחיר של יותר ממיליון נפגעים לשני הצדדים. הקרב נערך בין 1 ביולי ל-18 בנובמבר 1916, ונעשה בו לראשונה שימוש בטנקים, אם כי בצורה מוגבלת ובלתי יעילה.

מעטפת יום ראשון מגיברלטר למלאות 100 שנה לקרב על הסום. המעטפה מציגה תמונות מהקרב עם פרח הפרג, פרח המזוהה עם מלחמה: בעקבות הלחימה באזור, שדות הפרג בארופה לא פרחו בזמן המלחמה. לאחר המלחמה הם פרחו ביתר עוז וכיום הפרח מסמל את ההרג הנוראי, כמו פרח דם המכבים בישראל

הרבה אישי תרבות נולדו ב-1916. באפריל נולד השחקן האמריקאי גרגורי פק. ב-2011 ארצות הברית הנפיקה בול לזכרו במסגרת סדרת "אגדות הוליווד". הבול מציג את פק בתור אטיקוס פינץ' מהסרט "אל תיגע בזמיר", עליו גם זכה בפרס האוסקר.

באפריל 1916 נולד הכנר יהודי מנוחין בארצות הברית. מנוחין החל ללמוד כינור בגיל 3 והתחיל להופיע כבר בגיל 7. הוא הפך להיות כנר ומנצח מוכשר. מנוחין היה גם בולאי ואחד השופטים בתחרות בינלאומית לבחירת הבול הטוב ביותר בקטגוריה מוזיקלית שנתית. מאז 2001 הפרס לבול זה נקרא על שמו. ב-2016 הנפיקה קירגיזסטן סדרה של ארבעה בולים לכבוד מוזיקאים מפורסמים:

מנוחין מופיע בפינה הימנית העליונה. משמאלו, סרגיי פרוקופייב, אחד מגדולי המלחינים הרוסיים בכל הזמנים, שהלחין בין היתר את המוזיקה ל"פטר והזאב". בשורה השניה מופיעים המלחין האוסטרי וולפגנג אמדאוס מוצרט והמלחין הצ'כי אנטונין דבוז'אק.

במאי 1916 נולד אפרים קציר (בהמשך מאמר עליו) והסופר הספרדי קמילו חוזה סלה. סלה כתב יותר מ-70 רומנים והיה גם משורר, צייר וחבר הסנאט הספרדי. ב-1989 זכה בפרס נובל לספרות. סלה נפטר ב-2002, וב-2003 ספרד הנפיקה בול לזכרו, עם תצלום שלו מטקס הנובל.

בנובמבר נולדה רות הנדלר בארמות הברית, שהייתה אשת עסקים ונשיאת חברת הצעצועים מאטל. לרות ולבעלה הייתה חברה קטנה לייצור צעצועים יחד עם שותף נוסף. רות שמה לב שבתה, ברברה, אוהבת לשחק עם בובות "מבוגרות" ולא רק עם בובות-ילדות. היא ייצרה בובה וקראה לה "ברבי" על שם בתה... הבובה זכתה להצלחה מיידית והפכה את חברת מאטל לענק עולמי בתחום הצעצועים.

צעצועים קלסיים
אוסטרליה 2009

בובת הברבי הראשונה,
ארצות הברית 1999

50 שנים לבובה ברבי,
מונקו 2009

ב-1916 נפטר הסופר האידי שלום עליכם וגם הסופר האמריקאי ג'ק לונדון. שלום-עליכם (שלום בן נחום רבינוביץ) נולד בעיר פריאסלב, אוקראינה, ב-1881. מאז פירסם ספרים בשפות עברית, אידית ורוסית, אך במרוצת הזמן התרכז בכתיבה באידית ונחשב בין גדולי הסופרים בשפה זו. ספריו תורגמו לשפות רבות, וביחוד לעברית. שלום-עליכם נפטר בניו יורק במאי 1916. ב-1959 הנפיקה ישראל בול לרגל 100 שנים להולדתו. הנה כאן מעטפת היום הראשון:

ג'ק לונדון היה אחד מגדולי סופי סיפורי ההרפתקאות. הוא עצמו סייר וטייל רבות באלסקה, הבריח אופיום, כרה זהב, צד כלבי ים ושאב מחווייתיו את הבסיס לרבים מספריו. הוא כתב למשל את פנג הלבן, קול קדומים, אודיסיאה בצפון, הבהלה לזהב והרפתקאות סמוק בליו. ב-1988 הנפיקה ארצות הברית בול לזכרו, כחלק מסדרת "אמריקאים דגולים".

אפרים קציר – הנשיא הרביעי משה קלמן

נשיאה הרביעי של ישראל היה **פרופסור אפרים קציר** (1916 – 2009). הוא נולד בשם אפרים קצ'לסקי בקייב, לשם ברחו משפחתו מלודז' בימי מלחמת העולם הראשונה. בשנת 1922 עלתה המשפחה ארצה והתיישבה בירושלים. אחיו הגדול **אהרון** למד באוניברסיטה העברית בירושלים, והיה מהראשונים שקיבלו תואר דוקטור למדעים בארץ (לימים הפך לאחד מגדולי המדענים בישראל). אפרים הלך בעקבותיו,

אהרון קציר- האח הגדול

למד ביוכימיה באוניברסיטה העברית, והוכתר בתואר דוקטור בשנת 1941. במקביל הוא גם עסק בפעילות ביטחונית: בשנת 1939 הוא סיים את קורס הקצינים הראשון של ההגנה, ומונה למפקד הסטודנטים באוניברסיטה במסגרת החי"ש. עם הקמת צה"ל במאי 1948 התמנה קציר למפקד חיל המדע (חמ"ד) בדרגת סגן אלוף ועסק בפיתוח חומרי נפץ בתקופה בה כוחותינו סבלו ממחסור חמור באמצעים לחימה.

לאחר הקמת המדינה המשיך קצ'לסקי לשלב את אהבתו למדע עם פעילות ציבורית. כמדען הוא התמנה לראש המחלקה לביופיסיקה במכון ויצמן, פיתח שיטה לקיבוע אנזימים המשמשת בתעשיית התרופות והמזון, ותרם רבות לפיתוח מערכת החינוך המדעית. בפעילותו הציבורית שימש קצ'לסקי כיועץ המדעי לשר הביטחון, והביא להקמת תפקיד המדען הראשי במשרדי הממשלה השונים. חשוב לדעת, כי הפריחה הרבה בתעשייה עתירת הידע בארץ לא הייתה מתאפשרת לולא הוקם מוסד המדען הראשי במשרד התעשייה.

בשנת 1973 נבחר אפרים קצ'לסקי לתפקיד נשיא המדינה במקומו של **זלמן שז"ר** שפרש. עם בחירתו הוא עברת את שמו לקציר, וגם בכך הלך בעקבות אחיו אהרון, אשר למרבית הצער נרצח שנה קודם לכן בפיגוע טרור בשדה התעופה בלוד. עם בחירתו לתפקיד נשיא המדינה הנפיקה קק"ל בול לכבודו של קציר. הבול קיים עם שובל הכתוב בעברית ובאנגלית. כאספן טעויות בבולי קק"ל אני אוהב במיוחד את הצמדה עם טעות הנקבוב, אותה ניתן לראות בתחתית העמוד הקודם.

האירוע החשוב ביותר במהלך שנות כהונתו של קציר כנשיא המדינה היה ביקורו ההיסטורי של נשיא מצרים, **אנוואר סאדאת**, בישראל. בהיותו נשיא המדינה היה קציר המארח של סאדאת, אף כי את המשא ומתן עם המצרים ניהל ראש הממשלה דאז, **מנחם בגין**.

כהונתו של קציר כנשיא המדינה הסתיימה בשנת 1978. הוא היה רשאי להעמיד עצמו לבחירה לתקופת כהונה שנייה, ואין ספק כי לו היה עושה זאת הוא גם היה נבחר פעם נוספת. אלא שרעייתו, **מינה**, הייתה חולה, ואפרים קציר חש חובה לטפל בה בעת מחלתה, ולכן הוא החליט לוותר על קדנציה שנייה כנשיא המדינה.

לאחר סיום כהונתו חזר אפרים קציר לפעילות אקדמית במכון ויצמן, הוא המשיך בפעילות זו עד יום מותו בגיל 93. קציר היה אדם צנוע מאוד, וביקש להיקבר לצד אשתו בבית העלמין ברחובות ולא בחלקת גדולי האומה בהר הרצל. לאחר פטירתו הנפיק דואר ישראל בול לזכרו.

צמד בולי קק"ל המנציחים את הנשיא הרביעי, אפרים קציר, עם שובל בעברית (ימין) ובאנגלית (שמאל).

אפרים קציר – הנשיא הרביעי

זיקוקין די-נור יורם לוביאניקר

זיקוקים הם חלק מכל חגיגה רשמית ראווה לשמה.

מופע זיקוקין די-נור (או בקיצור זיקוקים) מהווה חלק כמעט בכל חגיגה לאומית, וכיום גם בחגיגות פרטיות. עד היום כ-90 מדינות שונות ברחבי העולם הנפיקו בולים המראים זיקוקים, ומכאן גם ניתן ללמוד כמה המנהג הזה נפוץ. ולא צריך ללכת רחוק: גם אצלנו בכל יום עצמאות מתקיימים מופעים רבים של זיקוקים, הן בטקסים רשמיים והן במסיבות פרטיות.

קצת היסטוריה: הסינים המציאו את אבקת השריפה לפני כאלפיים שנה. קיימות המון אגדות המספרות כיצד הומצא אבקת השריפה. אחת מהן טוענת שטבח אלמוני ערבב בטעות גופרית, אבקת פחם ואשלגן חנקתי, והתערובת אותה קיבל התפוצצה לו ישר בפנים...

הזיקוקים מבוססים על פיצוץ של אבקת שריפה, וכדי שהפיצוץ יתרחש בשמיים נעשה שימוש גם בחומר נפץ הודף, המרחיק תחילה את הזיקוק מעלה. יש עדויות שכבר במאה השביעית לספירה נערכו בסין מפגנים של זיקוקין די-נור כחלק מטקסים דתיים. הסינים מייחסים את ההמצאה לנזיר בשם לי טיאן ממחוז הונאן שבסין. כיום חוגגים הסינים את המצאת הזיקוקים בכל שנה ב-18 באפריל, כשהאירועים המרכזיים בחגיגה מתקיימים במקדש הנושא את שמו.

האיטלקים הפכו את נושא הזיקוקים לאמנות של ממש. בהתחלה הזיקוקים היו קיימים רק בצבעים צהוב וכתום, עד שבאו האיטלקים ומצאו אילו

פעם זיקוקים היו רק בצהוב וכתום.

האיטלקים פיתחו זיקוקים אדומים וירוקים.

חומרים ניתן להוסיף לתערובת כדי לקבל אדום, כחול וירוק.

במאה ה-18 הפכו הזיקוקים לשיגעון לאומי באימפריה הבריטית, שהייתה אז בשיא תפארתה. המלחין הגרמני - בריטי הנודע, גיאורג הנדל אף חיבר יצירה בשם "מוסיקה למפוע הזיקוקים המלכותי". היצירה הוזמנה לציון סיום מלחמת הירושה האוסטרית ב-1748, ונוגנה לראשונה בשנת 1749. למופע הוזמן במיוחד מומחה איטלקי בשם ג'ובני סרוונדוני אשר התבקש לארגן מופע זיקוקים מרהיב. לרוע המזל בערב הגורלי ירד גם שוטף, ורוב הזיקוקים לא פעלו.

צורת עץ דקל

צורת כדור מתנפח

גיאורג הנדל

כיום זיקוקים הם תחום התמחות של ממש, ואולי אפילו תחום אמנות. מארגני המופעים מתאימים את סוגי הזיקוקים לאופי החגיגה. סוגים שונים של זיקוקים יוצרים אפקטים שונים בתכלית. האפקט הפשוט ביותר הוא של כדור מתנפח – חלקיקים צבעוניים המתרחקים מהמרכז עם או בלי שובל. אפקטים מתקדמים יותר יוצרים מעין עכביש, צורה של עץ דקל ויש אפילו היוצרים מעין מפל מים. חלק בלתי נפרד מהחגיגה הוא נושא הרעש הנלווה: כיום מקובל להגביר במתכוון את הרעש, כדי ליצור מופע דרמטי יותר.

"העולם הוא ספר ענק" ליאור עלמה וקסלר

פסל של אוגוסטינוס כשהיה ילד,
אלג'יריה 2001

"העולם הוא ספר ענק, אדם שאינו מטייל בו קורא את אותו דף שוב ושוב" אמר אורליוס אוגוסטינוס, מאבות הכנסייה הנוצרית-קתולית, שחי במאה ה-4 לספירה. הוא עצמו נולד בצפון אפריקה (אלג'יריה של היום), למד בקרתגו לימודים גבוהים בלטינית, מתמטיקה, מוזיקה, פילוסופיה ורטוריקה, חי בכמה ערים באיטליה, כמו רומא ומילאנו, ומאוחר יותר בחייו חזר לעיר הולדתו שבאפריקה. באותן שנים ה-relocation שלו נחשבו "לטיול" בעולם. במקרה שלו, בעולם הנוצרי.

בטענתו על "העולם כספר ענק" הוא מדבר על כך שיש בעולם המון ידע, והידע מחכה שיגלו אותו, יחקרו אותו, יבינו אותו ויפיצו אותו הלאה. היום בעידן האינטרנט יש לנו הרגשה שהידע זמין ונגיש מאוד: כמעט לכל בני האדם יש

יכולת לגלוש באתרים שונים, לגשת לספרייה, לקנות ספרים וספרים דיגיטלים ועיתונים ומידע מכל סוג. יותר מכך, רוב אוכלוסיית העולם קוראת (ברמה כזו או אחרת). פעם זה לא היה כך. הידע היה עובר באמצעות כתבים, והיה נגיש רק ליודעי קרוא וכתוב ולכאלו שיכלו לגשת לספר. ממסדים שונים, כמו הכנסייה, מלכים וקיסרים, אגרו את הידע אצלם, ולא הנגישו אותו לקהל, אלא באופן סלקטיבי ומצונזר, מכון ומגמתי.

אבן בטוטה, מרוקו 1963

אבל כיצד הצטבר אז הידע הגאוגרפי-אנתרופולוגי-מדעי? אבל כיצד הצטבר אז הידע הגאוגרפי-אנתרופולוגי-מדעי? מיהם האנשים שהיו אמונים על "איסוף" הידע? הידע נאסף בפיסות פיסות, כמו פאזל גדול - שהשותפים להשלמתו הביאו כל אחד פיסה אחת, והוא מצטבר לידע מקיף ושלם יותר ויותר. כדי לאסוף את פיסת המידע הזו, יצא אותו מטייל או מגלה עולם למסע, שלקח חודשים רבים ולעתים שנים רבות. לחלקם זה לקח יותר ממסע אחד, כמו קולומבוס שיצא ל-3 הפלגות ואורל שטיין שהלך על דרך

המשי במרכז אסיה ובמערב סין פעמיים. איבן בטוטה הלך 120,000 ק"מ ב-12 מסעותיו - מרחק שאף היום נחשב

לנכבד ביותר, ובוודאי בזמנו במאה ה-14! את מסעותיו תירץ איבן בטוטה במצוות החאג' - העליה למכה, אך הבטיח לעצמו שהוא לא יחזור אפילו פעם אחת על תוואי דרך שכבר עשה. כך הוא הגיע כמעט לכל פינותיו של העולם העתיק.

מסע כמו זה של קולומבוס או דה גמה עלה כספים רבים. חלק מן המסעות מומנו על ידי גורמים שביקשו לדעת ולהבין, ביקשו לצבור ידע. מסעו של קולומבוס, לדוגמה, מומן בסופו של עניין על ידי הפורטוגלים אחרי שבקשת המימון שלו נדחתה פעמיים,

בול לרגל 500 שנה למסעות
קולומבוס, ישראל 1992

נקר טריסטרם, שהתגלה על
ידי החוקר טריסטרם ב-1879,
קוריאה הצפונית 1978

פון הומבולט,
גרמניה ברלין 1969

על ידי ונציה וספרד. מסעות של יחידים, כמו אורל שטיין ואיבן בטוטא, מומנו על ידם. הם יצאו ללא צוות למסע והצטרפו לשיירות קיימות על דרכים פעילות. אורל שטיין הצטרף לקבוצת עולי רגל למכה שהיו בדרכם חזרה לארצותיהם שבאסיה, ואיבן בטוטא לשיירות סוחרים.

גם קולומבוס ודה גמה וגם אורל שטיין ואיבן בטוטא, הונעו בעזרת סקרנותם ואהבת ההרפתקאות. קולומבוס יצא כשהוא לא יודע איך ייגמר מסעו, מעולם לפני כן הוא לא חצה אוקינוס

באמצעו, אלא הפליג לאורך חופים, ובוודאי לא ידע מה מחכה לו במהלך השייט ומעבר לו! שקלטון, אשר ביקש לחצות את יבשת אנטארקטיקה, מצא את עצמו שט עם צוותו על גבי הקרחון, על מים קפואים במשך מספר חודשים! ומרקו פולו הושאר בחצר הסינית-מונגולית אף שלא ידע לא סינית ולא מונגולית! וזה לא הכל.

הכומר וחוקר הטבע טריסטרם, הגיע לארץ ישראל במאה ה-19 כדי לחקור את הטבע של "ארץ הקודש" הנכספת, ואל ארמניה, לבנון, ירדן ועוד. בכל הארצות הוא חקר, אסף דוגמות של צמחים ובעלי חיים, כתב ותיעד את חיי הצומח והחי תוך כדי שהוא "מגלה" אתרים שונים הקשורים בתנ"ך, למשל את מערת המכפלה ואת מערות הקברים בירושלים.

מרקו פולו הוא אולי הנוסע הידוע ביותר וסיפורו נכתב בעשרות גרסאות במהלך השנים. עד היום לא באמת ברור איפה הוא ביקר באמת ומה היה ציטוט מכתבי ומסיפורי אחרים ומה היה בדיון. אך ברור שהוא אסף וראה מראות במזרח שאף אחד לפניו לא ראה, וחשף אותן לאוכלוסיית העולם בכזה היקף - האטריות, החומה הגדולה, "חבצלות משי" (קשירת רגליים), נמרים, התעלה הגדולה, והחשוב מכל - כסף מנייר.

פון הומבולט, חוקר וסקרן, ביקש להבין את המבנה הפיזי והבוטני של דרום אמריקה. הוא גילה את מהלכו של אחד מהנהרות הגדולים בעולם - האמזונס, טיפס על הרי געש רבים וחצה את הג'ונגלים, חקר זרמי ים וניסה להשפיע חברתית על העבדות, שוויון זכויות וזכויות אזרח באותם אזורים.

אילן רמון, ישראל 2004

טיילנים ומגלי עולם כמו טריסטרם ואורל שטיין חפצו להפוך את הידע לבר הפצה, ולכן הם כתבו "מדריכים" שלמים, הכוללים תמונות ושרטוטים. טריסטרם, למשל, כתב את "החי והצומח של ארץ ישראל" (1889) - הספר הראשון והמקיף של החי בארצנו, ואסף 20,000 סוגים של בעלי חיים. את חלקם הוא פיחלץ והם מוצבים היום במוזיאונים רבים בעולם. כתיבה שכזו הצריכה אותם לחיות ביעד אליו הגיעו זמן רב, לעקוב, להבין, לברר, לצייר ולתעד להעלות את ה"רשימות", ולבסוף לחזור לארצם ולשבת חודשים ושנים כדי להופכם לספר. ספר שכזה באותם הימים הפך בן לילה למאוד מבוקש, רבים ביקשו לשמוע ולדעת על המקום ממנו חזר הטייל/מגלה עולם. הוא היה מביא להם תחושת חופש ומרחב, אקזוטיקה ומיסתורין, ריחות וטעמים אחרים, השכלה ודעת, וכמובן תחושת הרפתקנות. ראו מה קורה לנו היום עם האסטרונאוטים, כמו אילן רמון, "המגלים" והחוקרים את עולם הכוכבים ואת הגלקסיות הרחוקות ומביאים לנו מרחבים רחוקים ונחשקים. ספריהם הפכו לנדבכים של הידע המדעי והאנתרופולוגי על עולמנו היום...

הסתקרנתם? בחודש נובמבר מתחילה סדרת הרצאות על טיילנים ומגלי עולם ב"מוזיאון האדם והחי" ברמת גן (בתוך הפארק הלאומי), בניהולה וביזמתה של דורית ווליניץ. הסדרה תכלול 8 הרצאות בימי שישי בבוקר.

ליאור עלמה וקסלר, מרכזת הסדרה "טיילנים ומגלי עולם", היא סקרנית, טיילנית ומדריכה ותיקה בחו"ל, בעיקר ברחבי אסיה ואפריקה, ומרצה בנושאי אמנות, איסלאם והיסטוריה.

לפרטים נוספים musdorit@012.net.il או בטלפון 03-6315010.

אתם מוזמנים לעקוב אחר ההרצאות השונות לאורך השנה ואחר אירועים נוספים במוזיאון ואירועי תרבות נוספים בניוזלטר התרבות האיכותי **אוצר תרבות**.

לרישום לניוזלטר: <http://www.otzartarbut.com/newsletter.php>

חידון מספר 100 (!)

איזו מדינה?

ארגון האומות המאוחדות (האו"ם) הנפיק סדרת בולים ארוכה של דגלי המדינות החברות בו.

של איזו מדינה הדגל הנראה בבול?

מי האיש?

מי הוא האיש הנראה בבול?
באיזו יבשת ערך מסעות?
לאיזה אתר מפורסם הוא הגיע?

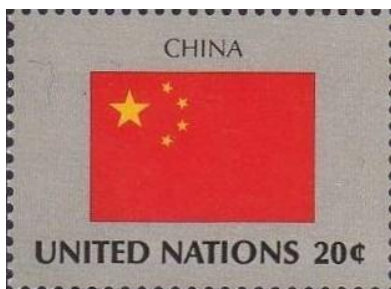

זהה את בעל החיים

איזו ציפור היא זו?
איזו מדינה בחרה בה בתור הציפור הלאומית שלה?

את הפתרונות יש לשלוח למערכת nosonchik@gmail.com עד ל-15 בנובמבר. הפותרים מתבקשים לציין את גילם. בין הילדים ובני הנוער שיפתרו נכונה את החידות יוגרל פרס בולאי מתנת איל"ת – אגודה ישראלית לבולאות תימאטית. התשובות לחידות ושם הזוכה יפורסמו בגליון הבא.

פתרון חידון מספר 99

איזו מדינה?

זהו דגלה של סין מאז תחילת השלטון הקומוניסטי במדינה, בשנת 1949. הצבע האדום אופייני למשטרים הקומוניסטים.

מי האיש?

לפנינו הרת האתיופי **אבבה ביקילה**, אשר זכה המרוצי המרתון במשחקי רומא 1960 וטוקיו 1964. ביקילה היה האפריקאי השחור הראשון שניצח באולימפיאדה, ופרץ את הדרך לשורה ארוכה של רצים. הוא התפרסם בכך שרץ יחף, משום שלא נמצאה נעל המתאימה לכף רגלו.

זהה את האתר

זהו, כמובן, הכותל המערבי אשר בירושלים. הכותל נבנה לראשונה במאה הראשונה לפני הספירה, בימיו של המלך **הורדוס**.

בהגרלה שנערכה בין הפותרים נכונה עלה שמה של עומר כהן בת ה-12. עומר זוכה בפרס בולאי מתנת איל"ת – אגודה ישראלית לבולאות תימאטית.

מכתבים למערכת – לכל תגובה, הצעה או שאלה ניתן לפנות אלינו בכתובת
nosonchik@gmail.com